

علم، و پژوهش های علمی، چیزی جز حقیقت جویی نیست

حجت الاسلام و المسلمین حجت صفری

هدف اصلی متولیان، مدیران و اساتید محترم مدارس علمیه، پرورش استعدادهاي بالقوه طلاب در دو بعد علمی و تقوایی است. در رابطه با ماهیت و شرافت علم و تعلیم و تعلم، روایات متعددی با تعبیر بسیار بلند و شگفت آور وجود دارد. شهید مطهری در رابطه با علم می گوید: «خداوند انسان را حقیقت طلب آفریده است؛ یعنی انسان می خواهد حقایق را آنچنان که هستند بفهمد، می خواهد اشیاء را همان طور که هستند بشناسد و درک کند، و این فرع بر این است که انسان خودش را نسبت به حقایق، بی طرف و بی غرض نگاه دارد.» بنابراین، علم، و پژوهش های علمی، چیزی جز حقیقت جویی نیست. از طلاب انتظار می رود که فعالیت های علمی خود را با نیازهای جامعه تطبیق دهند و خود را در صحنه های مختلف فلسفی، فقهی، کلامی و... در دنیای علم حاضر کنند و بار دیگر، مرجع علمی مسائل روز و نیازهای جامعه شوند و حتی مبتکر برخی از رشته های علمی گردند و این هدف میسر نخواهد شد مگر با «آموزش پژوهش محور»؛ آموزشی که طلبه به جای حفظ محوری، و آزمون محوری و نمره محوری، با تفکر، مطالعه، پرسش، پیگیری و پشتکار برای به دست آوردن علم تلاش کند. برای این منظور باید از همه فرصت ها و نعمتهایی که در دست دارد استفاده کند. روش های کنونی و مرسوم در حوزه های علمیه دارای نواقصی است که بایستی مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد. امروز در حوزه های علمیه، اساس کار طلبگی، حفظ محوری است و نظام آموزش محور، سابقه ای طولانی در حوزه های علمیه دارد. تا جایی که دیگر فضایی برای پژوهش وجود ندارد و دست اندرکاران امر پژوهش، به سختی و با موانع زیاد چرخ پژوهش را می چرخانند. نظامی که باعث می شود بعضاً طلبه پس از سه سال تحصیل در حوزه علمیه به نوعی بی انگیزگی و احساس نا کارآمدی در جامعه مبتلا شود و دست از تحصیل علم و حقیقت جوئی برداشته و بیشتر به فکر حل نیازهای اقل جامعه بیفتد. مرکز مدیریت حوزه های علمیه، مرجع اصلی رسیدگی و حل این مسائل است. این مرکز می تواند با تدوین نظام آموزشی پژوهش محور و با برگشت به اصول آموزشی موفق که در گذشته مرسوم بوده، نواقص خود را برطرف کرده و زمینه پرورش اندیشمندان و متفکران بزرگ اسلامی را فراهم آورد.